

Functies van alinea's

Een alinea heeft een functie in een tekst. In een alinea kan iets worden uitgelegd of een voorbeeld worden gegeven. Zo'n alinea heeft dan een functie van voorbeeld. Het kan ook zijn dat meerdere alinea's samen of een deel van een alinea zo'n functie heeft.

Voorbeelden van functies:

Aanbeveling - de schrijver geeft een goede raad

Aanleiding - de schrijver geeft aan welke gebeurtenis (aanleiding) de reden is om de tekst te schrijven

Advies - de schrijver geeft een advies (raad)

Afweging - de schrijver geeft voor- en nadelen of weegt verschillende oplossingen tegen elkaar af (wat is de beste keuze?)

Argument - de schrijver geeft aan waarom hij iets vindt

Beschrijving - de schrijver vertelt hoe iets eruitziet of hoe iets werkt

Bewering - de schrijver doet een uitspraak over iets

Bewijs - de schrijver probeert een uitspraak (stelling) te bewijzen

Conclusie - de schrijver trekt een conclusie, een gevolgtrekking uit eerder genoemde informatie of argumenten

Constatering - de schrijver stelt iets vast

Definitie - de schrijver geeft een zo nauwkeurig mogelijke beschrijving van iets

Gevolg - de schrijver noemt wat er voortkomt uit een beschreven verschijnsel

Hypothese - de schrijver noemt een veronderstelling of stelling die hij wil bewijzen

Inleiding - de schrijver trekt de aandacht van de lezer aan het begin van de tekst

Mening - de schrijver vertelt wat zij/hij van iets vindt

Nuancering - de schrijver zwakt een standpunt af door ook andere gezichtspunten te laten zien

Ontkenning - de schrijver geeft aan het er niet mee eens te zijn

Oorzaak - de schrijver laat zien waardoor iets is ontstaan

Oplossing - de schrijver laat zien hoe het genoemde probleem kan verdwijnen

Opsomming - de schrijver noemt een aantal meningen, voorbeelden, argumenten of verschijnselen

Probleemstelling - de schrijver geeft aan wat het probleem is

Reden - de schrijver geeft aan waarom iemand iets doet of vindt

Relativering - de schrijver zwakt iets af laat zien dat er ook een andere kant aan iets zit

Samenvatting - de schrijver vertelt in enkele zinnen nog eens het belangrijkste

Standpunt - de schrijver geeft zijn mening over iets

Stelling - de schrijver doet een uitspraak die hij probeert te bewijzen

Tegenstelling - de schrijver noemt iets wat tegenover een beschreven verschijnsel of mening staat

Tegenwerping - de schrijver beweert iets wat staat tegenover wat een ander heeft gezegd

Toelichting - de schrijver maakt iets verder duidelijk met behulp van voorbeelden of uitleg

Uitkomst - de schrijver noemt het resultaat van een onderzoek

Uitwerking - de schrijver licht iets verder toe met voorbeelden of gevolgen

Vaststelling - de schrijver stelt vast hoe iets is, hij constateert iets

Verklaring - de schrijver legt een verschijnsel uit, hoe iets is ontstaan

Voorbeeld - de schrijver verduidelijkt een bewering, stelling of verschijnsel

Voorwaarde - de schrijver noemt iets wat eerst moet gebeuren voordat iets anders kan plaatsvinden

Vraagstelling - de schrijver stelt een vraag

Weerlegging - de schrijver bestrijdt de mening van een ander met argumenten, tegenargumenten en bewijzen

(bron: Op Niveau, eerste druk, 2010)

Opdracht: Lees de tekst en beantwoord de vragen.

Goed slapen kun je leren

- 1 Tien procent van de Nederlanders heeft last van slapeloosheid ook wel insomnie genoemd. De Universiteit Utrecht is begonnen met zelfhulp op het internet. 'Er hoeft maar iets te gebeuren op het werk en ik raak al uit mijn ritme.'
- 2 'Eerst zie je de wekker één uur aangeven, dan twee uur en dan drie,' zegt Henk (56). 'Voor je het weet is het ochtend en heb je wéér niet geslapen. Na drie nachten zonder slaap word ik draaierig en gammel. Dat heeft effect op alles, ook op mijn werk.'
- 3 Iedereen slaapt weleens een nacht niet. Bij vijf tot tien procent van de Nederlanders gebeurt dat zo regelmatig dat ze er last van hebben in hun dagelijks leven. De Universiteit Utrecht is daarom met een onderzoek begonnen. Op de website www.insomnie.nl kunnen mensen zich aanmelden voor een onlinezelfhulpbehandeling.
- 4 Het is hard nodig dat er zo'n onderzoek komt. 'Vroeger werd slapeloosheid altijd gezien als het gevolg van een depressie of angststoornis' zegt onderzoeker Lancée. 'Tegenwoordig bekijken we het ook als klacht op zich. Mensen kunnen bijvoorbeeld veel stress hebben door een verhuizing of door hun werk. Of ze liggen wakker van pijn of jeuk.'
- 5 De slaapproblemen van Henk hebben bijvoorbeeld niets te maken met een depressie. 'Er hoeft maar iets gekks te gebeuren, bijvoorbeeld op mijn werk, of ik ben 's nachts al uit mijn slaapritme. Als je eenmaal wakker ligt, ga je liggen piekeren. En dan wordt het alleen maar erger.'
- 6 Om van zijn slaapproblemen af te komen, doorliep Henk een behandeling in een slaapcentrum. Hij kreeg allerlei tips en trucs mee die hem aan rustigere nachten moeten helpen.
- 7 'Je moet je slaapkamer reserveren voor slapen,' zegt Henk. 'Dus niet voor televisiekijken, werken of andere dingen. Dat leidt af van wat je in die kamer komt doen: slapen. Ook is het handig je wekker zo neer te etten dat je de tijd niet kunt zien.'
- 8 Daarnaast kreeg hij slaappillen voorgeschreven. 'Met een pil gaat het inslapen prima. Maar ik probeer niet te vaak gebruik van te maken, want dan word je er afhankelijk van.' Slaapmiddelen zijn dus alleen een goede oplossing voor de korte termijn.
- 9 Sinds kort worden veel voorgeschreven slaapmiddelen als temazepam, oxazepam, lorazepam en valium niet meer vergoed door de ziektekostenverzekering.

- 10 'Daarom zoeken mensen naar andere manieren om van hun slaapproblemen af te komen. Het leek dus een goed moment om mensen met een onlinezelfhulpmethode kennis te laten maken, een programma met verschillende behandelingen.'
- 11 Elke behandeling bestaat uit verschillende oefeningen. 'Maak bijvoorbeeld van het bed een comfortabele slaapplek,' zegt Lancée. 'Is de matras goed? Is het niet te warm of te koud? Is het goed donker Drink je voor het slapengaan niet te veel koffie, thee of cola? En houd eens een dagboek bij zodat we kunnen zien waar het in de slaap verkeerd gaat.'
- 12 De beste raad die Henk heeft voor iedereen met slaapproblemen is: gebruik geen slaapmiddelen of alcohol, maar gebruik een zelfhulpboek of volg een onlineslaapcursus.

Naar: het *AD*.

Vragen:

1 Op welke manier wordt deze tekst ingeleid?

- A Door een anekdote
- B Door een bekende deskundige aan de lezers voor te stellen
- C Door de aanleiding van het schrijven van deze tekst te noemen
- D Door duidelijk te maken hoe het artikel is opgebouwd

2 Wat is de functie van alinea 3?

- A bewijs
- B ontkenning
- C reden
- D voorwaarde

3 Wat is de functie van alinea 4?

- A toelichting
- B gevolg
- C hypothese
- D vraagstelling

4 Wat is de functie van alinea 5?

- A bewering
- B mening
- C verklaring
- D voorbeeld

5 a Alinea 6 begint met een middel-doelverband. Aan welk signaalwoord kun je dit zien?

b Wat is het middel en wat is het doel?

6 Wat is het verband tussen alinea 7 en 8?

- A opsommend
- B tegenstellend
- C redengevend
- D toelichtend

7 Wat is de functie van de laatste zin van alinea 8?

- A Het is een conclusie bij de rest van de alinea
- B Het is een voorbeeld bij de rest van de alinea
- C Het is een toelichting bij de rest van de alinea
- D Het is een vergelijking met de rest van de alinea

8 Wat is de functie van alinea 9?

- A samenvatting
- B constatering
- C conclusie
- D afweging

9 Wat is de functie van alinea 10?

- A advies
- B argument
- C argument
- D reden

10 Wat is de functie van alinea 11?

- A bewijs
- B voorwaarde
- C ontkenning
- D uitwerking

11 In de laatste alinea wordt de tekst afgerond met

- A een waarschuwing
- B een advies
- C een toekomstverwachting
- D een korte samenvatting

Einde